

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

De stillede forslag har til formål at præcisere og sikre den enkelte selvejende institutions uafhængige status i lighed med den i folketingssamlingen 1995/96 gennemførte stramning af lovgivningen om de frie skoler (frie kostskoler, frie grundskoler, private gymnasier og hf-kurser). FT 96-97 (L218) FF sp. 4451, 4719, 7091, 7384, Till. A, sp. 4367, Till. B, sp. 1037, 1105 og Till. C, sp. 795. (L219) FF sp. 4452, 4719, 7092, 7384, Till. A, sp. 4383, Till. B, sp. 1042, 1107, Till. C, sp. 800. (L268) FF sp. 6218, 6571, 7093, 7385, Till. A, sp. 5232, Till. B, sp. 1050, 1168, 1114, Till. C, sp. 918.

Med forslaget vil alle selvejende institutioner på Undervisningsministeriets område være undergivet et fælles regelsæt med hensyn til de krav, der stilles om at være uafhængig og om anvendelse af institutionens midler. Lovforslaget indebærer en præcisering og udbygning af kravet om at være en reelt uafhængig selvejende institution, herunder krav om, at institutionens midler alene anvendes til gavn for den pågældende institutions egen vedtægtsbestemte aktivitet, krav til bestyrelsesmedlemmers og revisors habilitet og uafhængighed af uvedkommende interesser m.v. Herved sikres, at de store offentlige tilskud udelukkende går til de givne formål, og at institutionens ledelse alene varetager institutionens egne interesser, herunder forvalter institutionens økonomi til størst mulig gavn for institutionen.

Når bestemmelserne i de respektive love ikke er fuldstændig identiske, skyldes det de reelle forskelle mellem de skoleområder, som lovene gælder for. De bestemmelser, som blev indført for de frie skoler, hvorefter undervisningsministeren kan tilbagekalde skolens godkendelse eller ret til tilskud, hvis der efter ministerens skøn ikke er tilstrækkelig sikkerhed for, at skolen opfylder kravene om uafhængighed og om forvaltning af skolens midler, indføres også for daghøjskoler og produktionsskoler for såvidt angår retten til statstilskud. Dette skyldes, at daghøjskoler og produktionsskoler har så store frihedsgrader i deres indhold og øvrige forhold, at de er mest beslægtede med de

frie skoler. Undervisningsministeriet har således ikke indflydelse på disse skolers oprettelse i modsætning til, hvad der gælder for de selvejende uddannelsesinstitutioner, der er omfattet af forslagens §§ 1 og 2 (seminarier og erhvervsskoler m.v.). Når der stilles yderligere krav i lovforslaget til daghøjskoler og produktionsskoler, er begrundelsen, at ministeriets undersøgelse af daghøjskoleområdet viste, at der fandtes et omfattende økonomisk samarbejde mellem daghøjskoler og især oplysningsforbund, og at samarbejdet langt overgår de samarbejdsformer, der kendes på de andre områder.

Efter de fra den 1. august 1996 gældende bestemmelser for frie skoler er bl.a. medlemmer af kommunalbestyrelse/amtsråd og andre kommunalt udpegede personer udelukket fra at være medlem af en fri skoles bestyrelse, hvis (amts)kommunen udlejer bygninger til skolen. Det foreslås, at disse personer fremover kan være med i bestyrelsen, selv om kommunalbestyrelsen/amtsrådet er udlejer af ejendomme m.m. til skolen. Hvis der opstår spørgsmål om de kommunale repræsentanters habilitet, fx ved behandlingen af sager om kommunale lejemaal, vil de almindelige habilitetsbestemmelser i forvaltningsloven skulle anvendes.

Retten til kommunal repræsentation vil gælde for alle institutioner, der er omfattet af lovforslaget.

Herudover indholder forslaget i § 1, nr. 9, en bestemmelse om særlige uddannelser med mulighed for brugerbetaling.

Særligt om daghøjskoler og produktionsskoler

Med de øgede krav til de selvejende uddannelsesinstitutioners selvstændighed og indførelse af store statstilskud i lovgivningen om daghøjskoler og produktionsskoler i 1990 og 1994 står det klart, at en organisationsstruktur, som mange daghøjskoler har været baseret på i forhold til oplysningsforbund, ikke er holdbar. Imidlertid er det vigtigt at sikre, at de positive muligheder, der ligger i et tæt samarbejde mellem de forskellige uddannelsesformer, ikke går tabt i en ny organisationsstruktur.